

در جنگ دوازده روزه، اتحاد ملت ایران، یکپارچگی ملت ایران، دشمن را ناامید کرد؛ یعنی دشمن از همان روزهای اوایل و اواسط جنگ فهمید که به آن مقصود و غرضی که داشته، دست نخواهد یافت. غرض دشمن، زدن فرماندهان نبود؛ این یک وسیله بود.

۱۴۰۴/۰۷/۰۱

حرف روز مذاکرات؛ با شرفی است یا بی شرفی؟

ما در دوره معاصر از عصر قاجار چهار راهبرد سیاست خارجی و دیپلماسی را پشت سر گذاشته‌ایم. در دوره قاجاریه راهبرد مبتنی بر موازنه مثبت بود؛ به این معنا که اگر در شمال به روس‌ها امتیازی داده می‌شد، باید در جنوب هوای انگلیسی‌ها نیز داشته باشیم. در مقابل، راهبرد دولت محمد مصدق مبتنی بر موازنه منفی بود، یعنی اگر امتیازی مانند نفت جنوب از انگلیس خلع می‌شد، می‌بایست امتیازات مشابهی از روس‌ها گرفته شود.

دوره پهلوی را می‌توان عصر گرایش به غرب دانست. در این دوره و مبتنی بر سیاست دو ستونه نیکسون، ایران و عربستان به عنوان ابزارهای غرب، خصوصاً آمریکا، محسوب می‌شدند. حضور ایران به عنوان ژاندارم منطقه و شرکت در پیمان‌هایی مانند سنتو و سیتو به دلیل قرارگیری ذیل بلوک غرب بود. عصر انقلاب اسلامی را باید عصر موازنه عدمی دانست. این سیاست به معنای آن است که ما نه ذیل بلوک شرقیم و نه ذیل بلوک غرب، نه با کسی دوست دائمی هستیم و نه دشمن دائمی. از نگاه شهید مدرس، طراح این نظریه، باید با تکیه بر نیروی داخلی و پرهیز از وابستگی به قدرت‌ها، منافع ملی را تأمین کرد. بر این اساس ایران نه از گفتگو ترسیده و نه از مذاکره ابایی داشته است؛ بلکه شاقولی که مذاکره را موجه یا ناموجه یا شرافتمندانه و بی شرفانه می‌کند منافع ملی ایران بر سه اصل عزت، حکمت و مصلحت است.

حال این پرسش مطرح است که مذاکره کی با شرفی است و کی بی شرفی؟ کی خوب است و کی بد؟ مذاکره اگر به معنای تسلیم باشد، بی شرفی است. اگر به معنای دادن همه داشته‌ها و ابزارهای سخت باشد، بی شرفی است. اگر وسط مذاکره بر روی میز بمب بریزند و رسانه‌ها تیتراژ "درخواست گفت‌وگو" یا "سخنرانی کافی نیست" بزنند و چهره‌های تنها راه پیش رو را رفتن به درگاه رئیس‌جمهور سرخ‌موی یانکی‌ها بدانند، این بی شرفی است.

چند روز قبل دبیر شورای عالی امنیت ملی به صراحت گفت که خواسته طرف مقابل، محدودیت برد موشک‌های ایرانی به ۵۰۰ کیلومتر، برچیدن تأسیسات غنی‌سازی و صفر شدن غنی‌سازی است. آیا می‌توان به چنین میزی بازگشت؟ بازگشت به این میز بی شرفی است، مگر آنکه میزی دیگر با رویکردی شرافتمندانه چیده شود. مذاکره زمانی شرافتمندانه است که بر احترام متقابل و دادن و ستاندن موازن بنا شود، هرچند از آمریکایی‌ها بعید است. اکنون می‌توان مواجهه سینوسی از اسفند پارسال تا امروز را درک کرد که چرا در گاه بر پاشنه مذاکره و گاه بر نفی آن چرخید. در این عرصه، راهبرد ثابت است و تاکتیک‌ها متغیر. اصل بر شرافتمندی است و هرچه این اصل را پایمال کند، بی شرفی است.

[یعقوب ربیعی]

گزارش روز

خطر غفلت از دشمن اصلی در جدال‌های داخلی

بدون تردید، جریانی سیاسی از داخل کشور در شکل‌گیری شرایط امروز سیاست خارجی و تحولات پیرامون پرونده هسته‌ای نقشی مؤثر و غیرقابل انکار داشته است. از جمله می‌توان به پیامدهای برجام، همچون بند مکانیسم ماشه، خسارت‌های ناشی از وعده‌های عملی‌نشده غرب و امتیازدهی بیش از حد در برابر تعهدات نسیه اشاره کرد. طبیعی است که این جریان باید مسئولیت رویکرد نادرست و اشتباه خود را بپذیرد و در برابر خدا و ملت پاسخگو باشد.

اما نکته مهم این است که دیگر احزاب و جریان‌هایی که هشدار این روزها را می‌دادند، از این نقد نباید بهانه‌ای برای متوقف ماندن در گذشته یا مصرف تمام انرژی سیاسی کشور در جدال‌های جناحی استفاده کنند. هدف اصلی از نقد گذشته باید عبرت‌گیری تاریخی و اصلاح رویکردها باشد، نه غرق شدن در نزاع‌های بی‌پایان داخلی.

تجربه خروج آمریکا از برجام و تحریم‌های ثانویه، همراه با رفتار فرصت‌طلبانه اروپا، آشکار ساخت که اعتماد به غرب نتیجه‌ای جز خسارت و عقب‌ماندگی ندارد. با این حال، نبرد اصلی امروز در داخل مرزها و میان جناح‌ها تعریف نمی‌شود، بلکه در مراکز تصمیم‌سازی دشمن، اتاق‌های فکر تحریم و اتاق‌های عملیات جنگ روانی علیه ملت ایران جریان دارد.

تمرکز بر این واقعیت به معنای تعطیل کردن نقد و پرسشگری نیست. نقد برجام همچنان ضرورتی جدی برای روشن شدن مسیر آینده و نشان دادن اشتباه بودن پارادایم برجام‌گرایی و اعتماد به آمریکا است، اما اولویت کنونی کشور خنثی‌سازی فشار دشمن، تقویت انسجام ملی و بازسازی امید اجتماعی است. اگر سرمایه سیاسی و انرژی نخبگان صرف اختلافات داخلی شود، عملاً به تحقق اهداف دشمن یاری رسانده‌ایم. رهبر معظم انقلاب بارها بر بدعهدی و فریبکاری غرب تأکید کرده‌اند. تبیین مستند این واقعیت‌ها، هم ضرورتی سیاسی است و هم به‌عنوان یک سرمایه اجتماعی عمل می‌کند؛ سرمایه‌ای که می‌تواند قدرت ملی را بازتولید کرده و بخشی از خسارت‌های گذشته را جبران نماید تا راه برای آینده هموارتر شود.

در چنین شرایطی، روایت دقیق و شفاف از رفتار دشمن و آشکار ساختن الگوهای خصومت آمریکا و هم‌پیمانانش، رسالت اصلی جریان‌های سیاسی و رسانه‌ای کشور است. تنها در پرتو این آگاهی عمومی است که خوش‌بینی به وعده‌های پوشالی غرب به حاشیه رانده می‌شود و مسیر کشور برای تمرکز بر توانمندی‌های داخلی هموارتر خواهد شد.

[علی محمدی]

خبر ویژه

طرح ترامپ برای اداره غزه با «تونی بلر»

رسانه‌های آمریکایی از تصمیم دولت ترامپ برای تعیین تونی بلر، نخست‌وزیر اسبق انگلیس، به‌عنوان حاکم موقت غزه خبر دادند. روزنامه «وال استریت ژورنال» به نقل از منابع غربی و عربی گزارش داد: «طبق طرح ترامپ، تونی بلر در رأس هیئت انتقالی بین‌المللی قرار خواهد گرفت و اعضای این دولت انتقالی تکنوکرات‌های فلسطینی هستند.» این هیئت چندین سال اداره غزه را بر عهده خواهد داشت و تا زمان بازگرداندن کنترل کامل به فلسطینیان، از سوی یک نیروی بین‌المللی به رهبری اعراب پشتیبانی خواهد شد. منابع آمریکایی تأکید کردند که طرح با «موانع بزرگی از جمله حمایت نتانیاهو و رهبران حماس» مواجه است. فایننشال تایمز پیش‌تر گزارش داده بود که بلر در حال تدوین برنامه‌ای برای اداره غزه در دوران پساجنگ است. اسکای‌نیوز نیز نوشت این طرح از حمایت کاخ سفید برخوردار است و شامل جابه‌جایی فلسطینی‌ها نخواهد شد.

پهپاد ایرانی «شاهد» الهام بخش ارتش‌های جهان شد

روزنامه وال استریت ژورنال گزارش داد پهپاد ایرانی «شاهد» که قادر به پرواز بیش از ۱۵۰۰ کیلومتر است، به قدری مؤثر و ارزان است که شرکت‌های آمریکایی و سوئدی نسخه‌های تمرینی مشابه آن را می‌سازند. ایران توسعه این پهپاد را اوایل دهه ۲۰۰۰ آغاز کرد و از آن در حملات مستقیم علیه رژیم صهیونی استفاده کرده است. همچنین روسیه از سال ۲۰۲۲ پس از توافق با ایران، ده‌ها هزار فروند شاهد تولید کرده است. کارشناسان می‌گویند این پهپادها با قیمت چند ده هزار دلار، قابلیت اشباع پدافند هوایی و انجام حملات دقیق را دارند. فرمانده نیروی هوایی هلند در این زمینه گفت: «غرب در زمینه پهپادهای به صرفه و دوربرد عقب است.» شرکت‌های غربی اکنون در آمریکا، چین، فرانسه و بریتانیا در حال توسعه پهپادهایی با الهام از شاهد هستند تا توان رزمی خود را با گزینه‌های ارزان‌تر و مؤثرتر تقویت کنند.

هند خواستار از سرگیری واردات نفت ایران شد

بلومبرگ گزارش داد دولت هند به رهبری نارندرا مودی خواستار از سرگیری واردات نفت خام از ایران شد. مقام‌های هندی به دولت دونالد ترامپ اطلاع داده‌اند که کاهش چشمگیر واردات نفت روسیه، واشنگتن را ملزم می‌کند اجازه خرید نفت ایران را به هند بدهد. یک منبع آگاه به بلومبرگ گفت: «هیئتی که این هفته به آمریکا سفر کرده، در جلسات خود این درخواست را تکرار کرده است.» نمایندگان هند تأکید کرده‌اند که قطع همزمان عرضه نفت از روسیه، ایران و ونزوئلا می‌تواند «منجر به افزایش قیمت‌های جهانی شود». این درخواست در حالی مطرح شده که در ماه‌های اخیر، تنش‌های تجاری بین واشنگتن و دهلی‌نو بر سر خرید نفت روسیه شدت یافته است و آمریکا مدعی است که هند با خرید نفت روسیه، از جنگ این کشور در اوکراین حمایت می‌کند.

محدودیت‌های هسته‌ای را نمی‌پذیریم

امیر حیات مقدم، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، تأکید کرد که در صورت قرار گرفتن پرونده ایران ذیل فصل هفتم منشور سازمان ملل، ایران از NPT خارج خواهد شد و هیچ تعهدی در برنامه هسته‌ای خود نخواهد پذیرفت. وی گفت: «فعال‌سازی ۶ قطعنامه تعلیق شده تحریمی، تأثیر ملموسی بر اقتصاد کشور ندارد، اما بردن پرونده ذیل فصل هفتم، پیامدهای جدی خواهد داشت.» حیات مقدم افزود که ایران آمادگی دفاع جانانه در صورت آغاز جنگ را دارد و هیچ‌گاه شروع‌کننده نخواهد بود. وی همچنین تأکید کرد: «وقتی دشمنان قوانین بین‌المللی را رعایت نمی‌کنند، دلیلی ندارد ما هم پایبند باشیم. ما هم از نظر نظامی و هم تمدنی از آمریکا و اروپا قوی‌تر هستیم.»

فعالیت شبکه‌های اطلاعاتی ایرانی در اعماق سرزمین‌های اشغالی

رسانه‌های عبری از گسترش چشمگیر شبکه‌های اطلاعاتی ایران در میان ساکنان سرزمین‌های اشغالی خبر داد. در همین ارتباط مقامات عبری‌زبان و امنیتی رژیم صهیونی اعتراف کرده‌اند که انگیزه اصلی متهمان «مشکلات مالی» و وعده «کسب درآمد آسان» بوده است. به گفته کارشناسان، جذب از طریق پلتفرم‌های آنلاین، افزایش تدریجی مأموریت‌ها صورت می‌گیرد و ایران با راهبرد «پاشویه و دعا» روی تعداد زیادی سرمایه‌گذاری می‌کند تا برخی تبدیل به عامل مؤثر شوند. از سال ۲۰۲۰ و به‌ویژه پس از جنگ غزه، بیش از ده‌ها پرونده رسانه‌ای شده بازداشت گزارش شده که شامل عکاسی از اماکن حساس، نگارش گرافیتی، تعقیب مقامات و حتی طرح حذف سران رژیم است. تحلیلگران هشدار می‌دهند ضعف اقتصادی و نارضایتی داخلی، «یک باگ امنیتی» برای رژیم صهیونی ایجاد کرده و از سران این رژیم خواسته‌اند ابتدا مشکل معیشت داخلی را حل کنند تا انگیزه‌های نفوذ و جاسوسی کاهش یابد.

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان، در کنفرانس مطبوعاتی پس از نشست شورای امنیت گفت: «همان‌طور که حمله نظامی شکست خورد، اسنپ‌بک هم شکست خواهد خورد.» او تأکید کرد: «فعال‌سازی اسنپ‌بک غیرقانونی است و نمی‌تواند اراده مردم ایران در دفاع از خود را تحت تأثیر قرار دهد.» عراقچی افزود: «ما همیشه برای دیپلماسی آماده بودیم و دیپلماسی هیچگاه نمی‌میرد، هرچند شرایط سخت‌تر شده است.»

مایکروسافت دسترسی وزارت دفاع رژیم صهیونی به برخی سرویس‌های ابری و هوش مصنوعی خود را قطع کرد. برد اسمیت، مدیر این شرکت گفت: «ما فناوری‌مان را برای نظارت گسترده بر شهروندان ارائه نکرده‌ایم و چنین استفاده‌ای در سراسر جهان ممنوع است.» این تصمیم پس از تحقیقات داخلی و گزارش‌هایی درباره استفاده واحد ۸۲۰۰ ارتش صهیونی از سرویس‌های مایکروسافت برای ذخیره داده‌های تماس‌های فلسطینیان اتخاذ شد.

اسفندیار شاه‌منصوری، معاون توسعه اقتصادی مناطق آزاد، با تأکید بر موقعیت راهبردی ایران گفت: «مناطق آزاد کشور با دسترسی به بازارهای CIS و اوراسیا در آستانه تبدیل شدن به یکی از قطب‌های اصلی تجاری و لجستیکی منطقه هستند.» او ایران را «چهارراه شرق و غرب» توصیف کرد و افزود: «توسعه کربدورهای حمل‌ونقل، سرمایه‌گذاری در انرژی و تسهیل همکاری‌های بانکی از اولویت‌های همکاری با اعضای بریکس است.»

منابع سوری از پیشروی نظامیان صهیونیست در حومه شرقی قنيطرة در جنوب سوریه خبر دادند. به گزارش المیادین، نظامیان صهیونیست با چهار خودروی نظامی وارد روستاهای «بریفه» و «بئر عجم» شدند و همزمان مناطقی مانند «ام باطنه» و «جبا» را تصرف و یک منزل مسکونی را تفتیش کردند. این اقدامات در ادامه تجاوزهای مکرر رژیم صهیونی به خاک سوریه و همزمان با تلاش‌های جولانی برای توافق با این رژیم صورت می‌گیرد.

سعید حبیبی، رئیس سازمان امور دانشجویان اعلام کرد: «در جشنواره دانشجویان نمونه کشوری سال ۱۴۰۴، به برگزیدگان مقطع دکتری ۲۰۰ میلیون تومان، کارشناسی ارشد ۱۵۰ میلیون تومان و کارشناسی ۱۳۰ میلیون تومان اهدا می‌شود.» وی افزود: «این دانشجویان بدون آزمون وارد مقاطع بالاتر خواهند شد.» ثبت‌نام جشنواره از ۵ مهر تا ۳۰ مهر ادامه دارد و دانشجویان ایرانی و بین‌المللی امکان شرکت در آن را دارند.

حجت‌الاسلام محمد مهدی تسخیری، معاون ارتباطات و امور بین‌الملل دانشگاه ادیان و مذاهب، در نشست «تقریب از نگاه امام خمینی(ره)» گفت: «سه ستون اصلی وحدت از منظر امام، ولایت الهی، مبارزه با استکبار و عقلائیست است.» او تأکید کرد: «امام خمینی(ره) اسلام ناب محمدی را در برابر اسلام متحجر و اسلام آمریکایی معرفی کرد و وحدت امت اسلامی را تنها راه مقابله با استعمار دانست.» وی افزود: «ولایت الهی محور مشترک مسلمانان و ضامن عدالت است.»